

ת"פ 48907/01/21 - מדינת ישראל נגד מחמוד מדאגמה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

15 דצמבר 2022
ת"פ 48907-01-21 מדינת ישראל נ'
מדאגמה

בעניין:

המאשימה:

נגד

הנאשם:

מדינת ישראל

מחמוד מדאגמה

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד מורן גז

הנאשם ובא-כוחו, עו"ד משה אורן

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות, הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והנאשם הודה בעובדותיו והורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329 (א)(2) בחוק העונשין התשל"ז-1977.

כתב האישום המתוקן מתאר, שהנאשם וא.א. - יליד 1995 (להלן: "המתלונן") הם בני דודים ומשפחותיהם מסוכסכות ביניהן בנוגע לקרקעות. בתאריך 12.01.21 בשעת צהריים, אביו של הנאשם רצה לעבור בקרקע מושא הסכסוך והמתלונן מנע זאת ממנו. בשלב מסוים הנאשם הגיע למקום כשהוא נוהג ברכב מסוג מאזדה, וחרף הפצרותיו של אביו שלא להתערב, נכנס לרכבו, נסע במהירות לכיוון המתלונן ופגע בו, בכוונה להטיל בו נכות או מום או לגרום לו לחבלה חמורה. כתוצאה מפגיעת הרכב, המתלונן הועף באוויר ונפל על הקרקע. בהמשך, המתלונן פונה לבית החולים כשהוא סובל מכאבים ורגישות ברגל ימין ושפשופים בשתי רגליו.

2. ההסדר בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש.

3. בזמן ביצוע העבירה היה הנאשם צעיר מגיל 21 ובנסיבות חובה לקבל עליו תסקיר של שירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

4.

בתסקיר שירות המבחן על הנאשם צוינו בין היתר הדברים הבאים-

הנאשם בן 23, רווק. נעדר עבר פלילי. בוגר 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות מלאה. תיאר תפקוד חיובי במסגרות השונות, ללא בעיות משמעת או התנהגות. לאחר סיום לימודיו שולב בתעסוקה ושאף ללמוד פיזיותרפיה. תיאר קשר קרוב עם בני משפחתו. שירות המבחן התרשם שהנאשם נוטה להציג את צדדיו החיוביים אך הוא מחזיק בדפוסי חשיבה נוקשים, ובמצבי פגיעה בכבודו או בכבוד משפחתו פועל באופן אמוציונלי ומתקשה לווסת את דחפיו. צוין כי במסגרת הליך המעצר הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית. דווח שהוא הגיע למרבית המפגשים אך התקשה לקחת חלק פעיל בקבוצה, והצליח להפיק תועלת חלקית מההליך הטיפולי. צוין שהנאשם תיאר סכסוך בין המשפחות ואת המחירים האישיים הכבדים שהוא משלם כתוצאה ממעורבותו בעבירה. תיאר כי באירוע חש נסער מדברי המתלונן לאביו, שלתפסתו פגעו בכבוד משפחתו וכן חשש מפגיעה פיזית באביו, ולכן נסע עם רכבו על מנת לחצוץ בין המתלונן לאביו. שלל כוונת פגיעה במתלונן. ביטא תחושת אכזבה ותסכול ממצבו והביע חרטה על התנהגותו. שירות המבחן שוחח עם המתלונן - כבן 27 נשוי ואב לארבעה ילדים צעירים. המתלונן מסר כי הוא סובל ממחלת לב ואינו עובד. תיאר כי כתוצאה ממעשה הנאשם נפגע ברגלו ובראשו, נזקק לטיפול ממושך וסבל מקשיים פיזיים ונפשיים. והוא סובל מכאבים ברגליו עד היום. ומסר שלא נערכה סולחה בין הצדדים.

שירות המבחן התרשם שלנאשם נטייה לחשיבה נוקשה; קושי בוויסות עצמי; ונטייה להתנהלות אימפולסיבית סביב כבוד משפחתו. הוא מתקשה לבחון את התנהלותו ועמדותיו. ומתקשה לגלות אמפטיה כלפי המתלונן גם בדיעבד ובחלוף זמן. ונתונים אלה מגבירים סיכון להתנהגות בעייתית דומה.

לצד זה, שירות המבחן ציין שהנאשם מנהל אורח חיים יציב ומתפקד, מביע שאיפות נורמטיביות לעתיד, נעדר עבר פלילי, ולא הסתבך בעבירות נוספות.

ובסופו של דבר, נמנע מהמלצה טיפולית על הנאשם והמליץ על ענישה מוחשית, העשויה לחדד עבורו את הבעייתיות שבהתנהלותו ולהציב לו גבול ברור.

טיעוני הצדדים

5.

ב"כ המאשימה עמדה על חומרת מעשה האלימות של הנאשם, שרק בנס לא הסתיים בצורה הרבה יותר קשה. ציינה את הרקע לויכוח ואת העובדה שהנאשם בחר להסלים את האירוע למרות שאביו הפציר בו לא להתערב. הפנתה לאמור בתסקיר, ביחס לדפוסי הנאשם ויחסו למתלונן, לשיתוף הפעולה החלקי של הנאשם במפגשים הטיפולים והתמקדותו בעיקר במחירים האישיים שהוא משלם בעקבות

האירוע, ולהמלצת שירות המבחן. הפנתה לפסיקה. עתרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 3.5 ל-6.5 שנות מאסר בפועל, וביקשה להטיל על הנאשם מאסר ברף התחתון של המתחם, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

6. ב"כ הנאשם טען כי המלצת שירות המבחן למאסר בפועל איננה עולה בקנה אחד עם העובדות המצוינות בתסקיר בנוגע להליך הטיפול של הנאשם, וביקש ששירות המבחן יגיש תסקיר משלים בו יתייחס לעניין זה. הבקשה לקבלת תסקיר משלים נדחתה, והוא טען לעונש. בטיעוניו, תיאר את נסיבותיו של הנאשם. ציין שהוא בן 23. הוריו אינם עובדים ואביו סובל מבעיות רפואיות. אין לו עבר פלילי והוא השלים 12 שנות לימוד. ועד למעורבותו באירוע העבירה תפקודו היה נורמטיבי. הוא השתלב בתעסוקה ושאף ללמוד. ציין, שהנאשם הודה במעשיו כבר במשטרה ולקח אחריות עליהם. וטען שהתנהגות הנאשם באירוע נבעה מאיבוד עשתונות רגעי מחשש לפגיעה באביו, והיא חריגה לאורח חייו ואינה מאפיינת אותו. הוא מביע חרטה על מעשיו והוא כבר משלם מחירים אישיים בגינם. עוד ציין, שהנאשם היה עצור במשך כשלושה חודשים, היה תחת פיקוח אלקטרוני במשך כשנה, ובמשך תקופה ארוכה הוא נתון תחת מגבלות הכוללות הרחקה ממקום מגוריו. ובסופו של דבר יקש לקבוע את עונשו של הנאשם בסטייה ממתחם העונש ההולם ולהסתפק בעונש שאינו כולל מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

7. הנאשם אמר שהוא מצטער על מה שהיה, וכי מצבו של המתלונן טוב.

דין והכרעה

8. מבנה כלי הרכב, החומרים מהם הם עשויים, משקל כלי הרכב, ומהירות תנועתם, הכל בהשוואה לגוף האדם, מביאים לכך שפגיעת כלי רכב בגוף אדם עלולה לגרום לנזקים גופניים חמורים מאוד עד כדי מוות. במצבים כאלה, הפגיעות יכולות להיגרם הן מעצם ההתנגשות בין הרכב לאדם והן מהתוצאות הנלוות להתנגשות, כמו הדיפת הנפגע והטחתו בקרקע או בעצם אחר. דברים אלה ידועים ומוכרים לכל בר דעת.

9. הסעת רכב במהירות לעבר אדם במטרה לפגוע בו ולגרום לו נכות או מום או חבלה חמורה, ופגיעה בו באמצעות הרכב תוך העפתו באוויר ונפילתו על הקרקע, כפי שהנאשם עשה, הינה מעשה אלימות חסר רסן, חמור ומסוכן. במצב כזה, אין לפוגע שליטה על מידת הפגיעה שתיגרם לנפגע, ועל כן, הפגיעה הגופנית הקלה יחסית שנגרמה למתלונן - שהיא איננה תוצאה של רצונו הטוב של הנאשם, שכן, הנאשם פעל כפי שפעל מתוך כוונה לגרום למתלונן פגיעה חמורה - איננה צריכה לעמעם את מסוכנות המעשה

וחומרתו.

10. הערכים החברתיים המרכזיים שנפגעו מביצוע העבירה כאן הם ערכי היסוד של קדושת החיים, שמירת הגוף, הזכות לכבוד, והסדרת סכסוכים בדרך לגיטימית. ומידת הפגיעה בהם בנסיבות הינה משמעותית.

11. מדיניות הענישה בעבירות האלימות החמורות ובפרט בנסיבות של תקיפה באמצעות כלי מסוכן או פוגעני, הינה מימים ימימה של רצינות וחומרה, הנותנת את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה.

"בית-המשפט חייב להעלות את תרומתו הצנועה במלחמה הקשה שיש לחברה בישראל באלימות הגוברת והולכת ברחובות ובבתים, ותרומה זו תמצא את ביטוייה בעונשים החמורים ששומה עליהם על בתי-המשפט לגזור על מעשי אלימות שפשו במקומנו כמגיפה. עלינו למוד את הרחמים שבליבנו כמידה הראויה להם, והרי ידענו כי כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן. יצא הקול מבית-המשפט וילך מקצה הארץ ועד קצה. יצא הקול ויידעו הכל כי מי שירשע בעבירת אלימות יישא בעונש חמור על מעשהו. והעונש יהיה על דרך הכלל כליאה מאחורי סורג ובריח. וככל שיעצם מעשה האלימות כן תארך תקופת המאסר..." (ע"פ 8314/03 רג'ח נ' מדינת ישראל תק על 2005 (2) 3016)

12. הלכה למעשה, בתי המשפט מטילים עונשי מאסר משמעותיים על פגיעות גוף באמצעות כלי פוגעני.

בע"פ 7142/18 מדינת ישראל נ' איאד דכור (07.03.19) המשיב החליט לפגוע בחמיו, על רקע סכסוך ביניהם. הוא הגיע ברכב לכנסיה בה המתלון נהג להתפלל, חיכה לצאתו, ובעת שהמתלון עבר במעבר חציה, המשיב הגביר את מהירות נסיעתו ופגע בו באמצעות הרכב. המתלון הועף באוויר, נחבט בשמשה ונפל על הארץ. והמשיב נסע מהמקום וכעבור מספר דקות התקשר למשטרה. המתלון הובהל לבית החולים, הורדם והונשם ונגרמו לו פציעות חמורות. המשיב הורשע בעבירות של **חבלה בכוונה מחמירה והפקרה אחרי פגיעה**. נקבע מתחם עונש הנע בין 4 ל- 8 שנות מאסר. ובית המשפט מצא שיש לחרוג מהמתחם שנקבע, בין היתר על רקע גילו המבוגר של המשיב, היעדר עבר פלילי והמלצת שירות המבחן, והטיל על המשיב 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, 7 שנות פסילת רישיון נהיגה ופיצוי בסך ₪ 25,000 למתלון. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט העליון קיבל את הערעור והטיל על המשיב **4 שנות מאסר בפועל**.

בע"פ 4263/14 מגדי נעאם נ' מדינת ישראל (02.06.15) המתלון נסע במשאית בה נהג אחיו. באותה עת, המערער נהג ברכבו ונסע מאחורי המשאית. המערער ניסה לעקוף את המשאית ולא הצליח והוא החל לצפור למשאית ולנהוג בפראות. אחיו של המתלון עצר את המשאית והמערער עצר את רכבו. המתלון יצא מהמשאית והלך לכיוון המערער ואז המערער פתח בנסיעה מהירה לכיוונו, פגע בו, והעיפו על מכסה המנוע של רכבו, כך שלמספר שניות אחז המתלון במכסה המנוע, ואז לחץ המערער על דוושת הבלמים והעיף את המתלון קדימה לעבר הכביש. כשהמתלון שרוע על הכביש מולו, המשיך המערער בנסיעה מהירה לעברו, עלה עליו עם רכבו, ונמלט. כתוצאה ממעשים אלו נפצע

המתלון בראשו, ידיו ורגליו, והוא פונה לבית החולים.

המערער הורשע בעבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 2 ל- 5 שנות מאסר והוטלו עליו **36 חודשי מאסר בפועל**. ערעורו על חומרת העונש, נדחה.

בע"פ 615/12 **אביאל שושן נ' מדינת ישראל** (14.2.13) המערער, שאחד מבני משפחתו היה מסוכסך עם המתלון, נהג ברכב (למרות שמעולם לא היה בידו רישיון נהיגה בתוקף) בסמוך לביתו של המתלון, כשלצדו יושב אחיו הקטין. בהגיע המערער בסמוך לבית, הוא הסיט את הרכב אל תוך החצר לכיוונו של אביו של המתלון, שהבחין בכך, קפץ הצידה ולא נפגע. המתלון יצא מפתח ביתו אל החצר והמערער נסע לאחור כדי להיכנס שוב לחצר ולפגוע בו עם הרכב. המערער נסע שוב לתוך חצר הבית, פגע קלות באביו של המתלון והמשיך בנסיעתו לעבר המתלון, הפילו ארצה ונסע עליו, תוך שהוא גורם לו חבלה חמורה. לאחר מכן המערער ואחיו עזבו את המקום מבלי להגיש עזרה למתלון. המתלון סבל מפגיעה רב מערכתית בכל חלקי גופו, אושפז במצב קשה, מונשם ללא הכרה ועבר ניתוחים. בתום שמיעת ראיות, המערער הורשע **בשתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, הפקרה לאחר פגיעה, נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ללא ביטוח רכב**, והושתו עליו **שש שנות מאסר לריצוי בפועל** ועונשים נלווים. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

בת"פ (חי') 1512-11-14 **מדינת ישראל נ' רג'א ג'אבר** (28.10.15) הנאשם נהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף לרכב מאותו סוג. משהבחין במתלון, קטין יליד '98, אשר ישב עם חבריו, עצר את הרכב, צעק לעברו ואיים להרוג את משפחתו, ונסע מהמקום. בהמשך, הוא נסע לבית המתלון ושם התעמת עם אמו של המתלון. המתלון הגיע לביתו והורה לנאשם לעזוב את המקום. בתגובה, הנאשם איים עליו, נכנס לרכב, נסע מרחק קצר, סובב את הרכב כשפניו לעבר ביתו של המתלון, והמתין לו כשהוא לוחץ על דוושת הגז מספר פעמים, דבר שגרם לבקיעת רעש מהרכב. המתלון ואמו רצו לכיוון המקום שבו עמד הרכב, ואז הנאשם נסע לכיוונו במהירות, הסיט את הרכב לעבר המתלון, פגע בו, ולאחר מכן פגע ברכבו באמו של המתלון והעיפה הצידה. האם נותרה שרועה על הכביש ונאנקה מכאבים, והנאשם נמלט מהמקום ברכבו. כתוצאה ממעשי הנאשם, רגלה של אם המתלון נשברה, ואצל המתלון אובחנה רגישות בפרק ירכו השמאלי.

בית המשפט קבע מתחם עונש הולם בין 3 ל- 6 שנות מאסר וגזר על הנאשם **30 חודשי מאסר בפועל**, לאחר שקבע כי יש לסטות מהמתחם בשל **שיקולי שיקום**. (ערעור שהגיש המערער נמחק על ידו לאחר שמיעת דברי בית המשפט של הערעור)

13. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

הריב שברקע האירוע ומעורבות הנאשם בו התפתחו באקראי ולא היו מתוכננים.

אולם, הסעת הרכב לעבר המתלון לשם פגיעה בו היתה יזומה ומכוונת.

הנאשם ביצע את העבירה בעצמו, לבדו. ותוך התעלמות מהפצרות אביו שלא להתערב בריב.

למתלון נגרמו פגיעות גופניות שהתבטאו בכאבים ושפשופים ברגליו, והוא פונה לבית חולים. והוא מסר לשירות המבחן שלמרות חלוף הזמן הוא עדיין סובל מכאבים.

מטבע הדברים, אירוע מהסוג המדובר הוא חוויה טראומטית, המעוררת מתח, עלבון ועוגמת נפש, אשר רישומה איננו נמחה במהרה.

התנגשות רכב הנוסע במהירות באדם מסתיימת בדרך כלל בפגיעה משמעותית. המרחק בין הפגיעה הגופנית הקלה יחסית שנגרמה למתלון לבין פגיעה חמורה הרבה יותר הינו של כמלוא נימה.

כאמור, הנאשם ביצע את העבירה על רקע סכסוך על קרקע וריב שהתגלע בין אביו לבין המתלון.

14. העבירה של חבלה בכוונה מחמירה היא מהחמורות שבעבירות התקיפה. חומרתה היתרה נובעת מהלך הנפש הנלווה לביצועה, המקים סיכון ממשי לגרימת חבלה גופנית קשה. העונש הקבוע לצדה, 20 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו.

15. נוכח מבנה הרכב וכח תנועתו, הסעתו במהירות לעבר אדם בכוונה לפגוע בו טומנת בחובה סיכון גבוה, שסיכויי התממשותו גבוהים, לגרימת חבלה גופנית קשה.

16. בהתחשב בחומרת מעשה העבירה בנסיבותיו, במידת אשמו של הנאשם, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע שמתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נע בין 3 ל- 6 שנות מאסר בפועל.

17. החברה הבדואית רוויית סכסוכים פנימיים ותופעת אלימות נוכחת מאוד בהווייתה. חילוקי דעות, סכסוכים ואירועים שונים, שבחברה מתוקנת היו מתבררים בהליכים משפטיים אזרחיים, מהווים בחברה הבדואית כר פורה למעשי אלימות חמורים, הגוררים בתורם תגובות נגד אלימות לא פחות, וחוזר חלילה, במעגלים אינסופיים, המשפיעים עמוקות על אורחות החיים בחברה זו ואיכותם, ומשרים שגרת מתח קבועה ומעיקה ועיסוק מתמיד באלימות ובתוצאותיה.

18. תופעת האלימות מפושטת ומדאיגה ונזקיה רבים וקשים. מיתונה הוא יעד חשוב ביותר, הנמצא במקום גבוה על סדר יומה של החברה בישראל. ענישה משמעותית, המוציאה את שכר העבירה בהפסדה, עשויה לתרום להרתעת הציבור. תובנתו של רבי חנינא סגן הכהנים, שאלמלא מורא מלכות איש את

רעהו חיים בלעו, (פרקי אבות, פרק ג' משנה ב') עומדת בתוקפה גם היום, ומצדיקה לכלול בשיקולי הענישה את הצורך להרתיע את הרבים.

19. התנהגות הנאשם באירוע, המנוגדת לאינסטינקט האנושי, מלמדת מעצמה על חוסר מעצורים ואימפולסיביות ועל מסוכנות הנאשם. ובנוסף, שירות המבחן התרשם שלנאשם דפוסי חשיבה נוקשים, קושי לווסת את דחפיו, ונטייה להתנהלות אימפולסיבית סביב עניינים הקשורים לכבוד משפחתו, והעריך שנתונים אלה מגבירים את הסיכון לחזרה על התנהגות בעייתית דומה. בנסיבות אלה, יש מקום להתחשב בצורך בהרתעת הנאשם כשיקול בקביעת העונש.

20. ב"כ הנאשם טען כי עניינו של הנאשם מצדיק לקבוע את עונשו תוך סטייה לקולה מהמתחם שנקבע. אינני מקבל את הטענה.

סעיף 40ד (א) בחוק העונשין קובע -

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן..."

"שיקום" יכול להתבטא באופנים ובדרגות שונות. לא כל "שיקום" מצדיק קביעת עונש בחריגה ממתחם העונש ההולם. יוזכר, כי סעיף 40א(4) מאפשר לבית המשפט להתחשב בגזירת העונש המתאים לנאשם, בחזרה למוטב או במאמצים לחזור למוטב. אולם הדבר נעשה בתוך מתחם העונש ההולם ולא בחריגה ממנו.

בענייננו, הנאשם בן 23. בוגר 12 שנות לימוד. עובד באופן יציב. ואין לו הרשעות קודמות. נתונים אלה מלמדים כי עוד קודם לתהליך הטיפול, הנאשם ניהל אורח חיים יצרני, נורמטיבי, ללא בעיות בולטות. מעשה הנאשם בוצע על רקע דפוסי חשיבה והתנהגות נוקשים שלו ביחס לסיטואציות הקשורות לכבוד המשפחה. הוא שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית, ושירות המבחן התרשם כי רמת שיתוף הפעולה המהותית שלו היתה חלקית, וכך גם התועלת שהפיק מהטיפול. ובסופו של דבר נמנע מהמלצה טיפולית על הנאשם והמליץ להטיל עליו ענישה מוחשית.

באופן מעשי, לא חל שינוי באורח חייו של הנאשם, גם לאחר הטיפול. התנהלותו היומיומית ממשיכה להיות כשהיתה. ונראה שדפוסיו המכשילים לא טופלו באופן מעמיק. נתוני הכללים יילקחו בחשבון לקולה בקביעת עונשו אך אין בהם כדי להצדיק את קביעת עונשו תוך סטייה ממתחם שהעונש ההולם שנקבע.

21. בקביעת העונש הראוי לנאשם אני מתחשב גם, בגילו של הנאשם; בנתוניו ונסיבותיו - כמפורט בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני סנגורו; בעובדה שאין לו הרשעות קודמות וזהו מאסרו הראשון; בפגיעה הצפויה לנאשם ולמשפחתו מהעונש; בנזקים שנגרמו לנאשם הקשורים בביצוע העבירה - בתחום האישי ובתחום

הלימודי וההתפתחותי; בהודאת הנאשם, על משמעויותיה; בשיתוף הפעולה שלו בתהליך הטיפול; ובעמדת התביעה לעונש.

22. נוכח כל האמור, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 36 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר שלא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע.

ג. פיצוי לנפגע העבירה בסך 5,000 ₪.

ד. אני פוסל את הנאשם מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום כ"א כסלו
תשפ"ג, 15/12/2022 במעמד
הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה